

Štěpán Husák, Jan Květ, Lubomír Adamec

Dagmar Dykyjová oslavila 95 let

RNDr. Dagmar Dykyjová, CSc., oslavila 12. dubna 2009 vzácné jubileum, své 95. narozeniny. Stále pracuje, sepisuje rodové i pracovní paměti, sleduje pozorně veřejné dění a neopouští ji chuť do života, přestože již není tak pohyblivá jako dříve. Připomeňme si alespoň stručně hlavní data z jejího života a práce (viz též Živa 2004, 2: XVIII).

Narodila se 12. 4. 1914 v České Bělé u Havlíčkova Brodu, kde dnes žije s rodinou svého syna. Přírodovědeckou fakultu, obor fyziologie rostlin, absolvovala v r. 1938 na Univerzitě Karlově v Praze. Jejími učiteli byli prof. B. Němec a prof. S. Prát. Od r. 1938 působila na řadě pracovišť, za sebou následovaly nejprve Ústav pro fyziologii a anatomii rostlin UK a Ústav technologie uhlohydrátů na VUT v Brně. Po uzavření českých vysokých škol v r. 1939 pracovala ve Výzkumném ústavu cukrovarnickém v Brně a úzce spolupracovala s prof. R. Dostálem. Po přestávce k plnění svých mateřských povinností (má dceru a syna) byla od r. 1947 vedoucí bioložkou ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem. V téže době se také věnovala pedagogické činnosti na katedře fyziologie rostlin PřF UK, na Vysoké škole zemědělské v Praze a na Filozofické fakultě UK. V r. 1954 se stala odbornou asistentkou na katedře fyziologie rostlin PřF UK v Praze, odkud však brzo musela odejít, neboť „měla politicky nevhodný vliv

na studenty“. Azyl jí poskytl J. Frágner, ředitel Encyklopedického institutu ČSAV, kde v letech 1956–63 D. Dykyjová pracovala na nové Československé encyklopedii jako odborná dokumentátorka a později vědecká pracovnice.

S počátkem r. 1964 přichází do Botanického ústavu ČSAV, kde z podnětu ředitele S. Hejného vytvořila v krátké době detašovanou laboratoř v Třeboni. Zde se její pracovní skupina věnovala produkční ekologii rybníčních pobřežních porostů. Významnou měrou se účastnila Mezinárodního biologického programu (IBP) a svými výsledky se proslavila po celém světě. Když v r. 1971 vzniklo v Třeboni Hydrobotanické oddělení Botanického ústavu ČSAV, věnovala D. Dykyjová veškerou svoji energii vytváření vědeckého profilu tohoto pracoviště. Současně sama intenzivně vědecky pracovala a publikovala. Syntézu výsledků práce její a jejích spolupracovníků při studiu mokřadních ekosystémů v IBP shrnuje monografie Pond Littoral Ecosystems, Structure and Functioning (ed. D. Dykyjová, J. Květ, Springer-Verlag, Berlín 1978). Uplatnila se významně i v později vydané mezinárodní syntéze výsledků IBP v oboru ekologie mokřadů. Do metodiky studia ekosystémů se D. Dykyjová nesmazatelně zapsala svou redakcí ojedinělé obsáhlé příručky Metody studia ekosystémů (Academia, Praha 1989). Při veškeré práci si vždy našla čas

na soustavnou propagaci ochrany treboňské přírody a krajiny. Chráněná krajinná oblast a biosférická rezervace Třeboňsko hodně vděčí za svůj vznik její neúnavné a neohrožené veřejné činnosti v tomto směru. Okouzlení přírodními hodnotami, historií a krásou Třeboňska je patrné z výpravné knihy D. Dykyjové Třeboňsko. Příroda a člověk v krajině pětileté růže (ENKI, o.p.s., Třeboň 2000). Ve vzácných chvílích oddechu se vrací ke své zálibě – pozorování našich orchidejí. Výsledkem je její cenná ilustrovaná kniha Ekologie střeoevropských orchidejí (Kopp, České Budějovice 2002).

Od paní doktorky se mohli její spolupracovníci a nejen oni učit pracovní povětivostí a náročností při uplatňování výsledků jak v základním, tak v aplikovaném výzkumu a také při jejich popularizaci, byť ta vyžadovala čas i kus odvahy.

Když jsme se s D. Dykyjovou při příležitosti jejích 95. narozenin v České Bělé sešli, prozradila nám, že má stále radost ze života. Přátelé a bývalí spolupracovníci jí přejí šťastný život uprostřed milující rodiny, do sta let i déle!